

פרק 1 – תכנית עבודה

משחק היד בברידג' הוא מורכב.

כאשר נפרש הדומם, הכרוז משחק את כל עשרים ושישה הקלפים של השותפות. במהלך המשחק נדרש הכרוז לנתח את המצב שלפניו ולהחליט על דרך הפעולה. בכל יד הכרוז עומד בפני מצב שונה מהיד הקודמת. על הכרוז לתכנן תכנית שבה הוא מתכוון לשחק את היד.

מדוע יש לתכנן תכנית?

לאחר הובלת הפתיחה, כאשר נפרש הדומם ובטרם שוחק ממנו קלף, זו ההזדמנות האחרונה של הכרוז לראות את כל עשרים ושישה הקלפים של השותפות. בהמשך המשחק יש להסתמך על הזיכרון, אילו קלפים כבר שוחקו ואילו קלפים נמצאים עדיין בידי המגנים. כאן מתחיל הקושי.

במהלך ההכרזה השותפות התחייבה לקחת מספר מסוים של לקיחות. כעת זהו הזמן לעשות ספירת מלאי ולבדוק האם יש לנו מספיק לקיחות לביצוע החוזה, ואם לא, מהיכן נוכל לפתח לקיחות נוספות.

בשלב זה קל יותר לבדוק בעיות מיוחדות שהיד מציבה. יש לבדוק את מספר המפסידים וכיצד אפשר לצמצם את מספרם.

עדיף לקבוע תכנית כללית איך יתנהל מהלך המשחק כאשר כל הקלפים שלנו **גלויים**. נאתר אילו קלפי מפתח יש בידי ההגנה, כך שבמהלך המשחק נוכל לשים לב אליהם ונחפש רמזים בנוגע למיקומם.

סדרות מסוימות יהיו מבטיחות יותר מהאחרות ויתכן שנצטרך לבחור כיצד לשחק אותן בהמשך. אם נשים את הדגש בתחילת המשחק ונגדיר מה חשוב, נוכל לשים לב במהלך המשחק להתפתחויות הנוגעות לסדרות אלו, כמו למשל חלוקת הקלפים בסדרה בין המגנים או הופעתם של קלפים נכבדים.

מהי תכנית המשחק?

המשמעות של לשחק יד בברידג' היא ניהול של ארבע חזיתות – אחת עבור כל סדרה. בכל אחת מהסדרות עלינו לתכנן כיצד אנו מתכוונים לשחק את הסדרה בהתאם לצירוף הקלפים שהיא מכילה.

עלינו לקבוע את הסדר שבו נתקוף את כל אחת מארבע החזיתות: עם איזו סדרה להתחיל ואת איזו להשאיר לשלב מאוחר יותר במשחק. לעיתים יש השפעה כיצד אנו מתכוונים לשחק סדרה מסוימת בהתחשב במצב בסדרות האחרות.

השלבים בתכנון תכנית

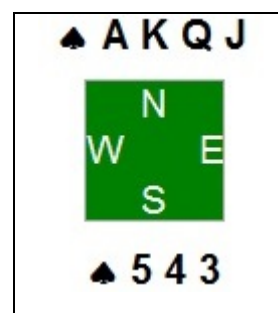
1. ספירת הלקיחות הבטוחות ובדיקה כמה לקיחות חסרות לנו לביצוע החוזה
2. איתור המקורות הפוטנציאליים ללקיחות נוספות
3. ספירת מפסידים
4. האם יש בעיות מיוחדות
5. כיצד נשחק בכל אחת מהסדרות
6. מהו הסדר שבו נשחק את הסדרות השונות
7. מה עושים בלקיחה ראשונה

בסיכומו של התהליך עלינו לנסח שניים עד שלושה משפטים שיסכמו את מהלך המשחק הצפוי ובאילו כלים נשתמש כדי להשיג את היעד הנדרש. במרבית המקרים תכנית משחק זו תלווה אותנו עד לסוף שלב המשחק. לעיתים יש לבצע הערכה מחדש במהלך המשחק אך אם נערך מראש גם למצבים בעייתיים, תכנית המשחק תלווה אותנו לכל אורך הדרך.

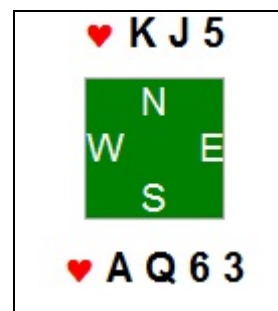
ספירת הלקיחות הבטוחות

בכל סדרה נספור את מספר הלקיחות שאנו יכולים לקחת בסדרה ברגע זה, כלומר **ללא** מסירת היד למתנגדים. למעשה A בסדרה הוא לקיחה בטוחה אחת. אם יש לנו גם את ה-K יחד עם ה-A יש לנו שתי לקיחות בטוחות בסדרה. בצורה דומה ניתן לומר שמספר הנכבדים הגבוהים ברצף, כאשר ה-A בראש הרצף הוא מספר הלקיחות הבטוחות בסדרה.

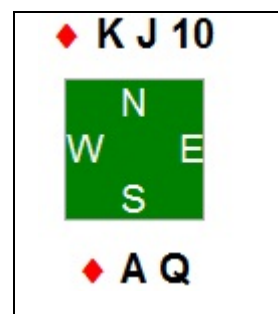
בסדרה זו יש ארבע לקיחות בטוחות. ארבעת הקלפים הבכירים בסדרה נמצאים בצפון, כך שניקח ארבע לקיחות בסדרה זו.

גם בסדרה זו יש ארבע לקיחות בטוחות. אמנם הקלפים מחולקים בין צפון ודרום אבל בסה"כ ניקח ארבע לקיחות בסדרה.

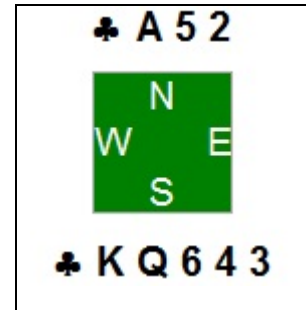
בסדרה זו אמנם יש לנו את חמשת הקלפים הבכירים בסדרה אך בפועל יש לנו רק שלוש לקיחות. **המספר המקסימאלי של לקיחות בסדרה מוגבל ע"י מספר הקלפים בצד שבו הסדרה ארוכה יותר.**

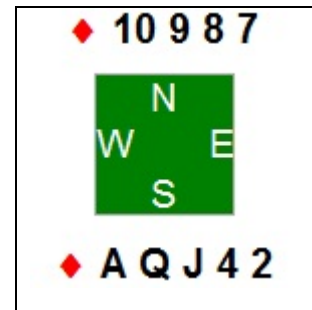
ספירת לקיחות בסדרת השליט

ספירת הלקיחות בסדרת השליט תהייה מעט שונה. במקום לספור לקיחות בטוחות ננסה להעריך כמה לקיחות ניקח בסדרת השליט. בהערכה זו אנו מניחים חלוקה נורמלית, כלומר החלוקה בעלת מירב הסיכויים. אם חסרים לנו קלפים נכבדים בסדרה נניח בשלב הראשון כי הם ממוקמים לרעתנו ונאלץ להפסיד להם לקיחה. בספירה הראשונית אנחנו לא סופרים לקיחות כתוצאה של חיתוך.

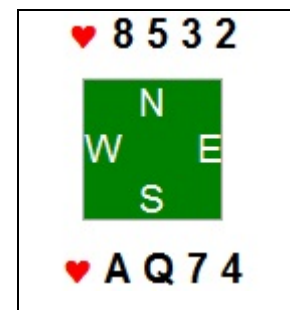
אם בסדרת השליט יש לנו שמונה קלפים, נניח שחמשת הקלפים בידי ההגנה מחולקים 3-2 ולכן במקרה זה כאשר יש לנו את שלושת הקלפים הגבוהים בסדרה נניח שיש לנו חמש לקיחות בסדרת השליט.

כאשר חסר לנו קלף גבוה נניח שהמגנים יזכו בלקיחה עם קלף זה. בדוגמא זו נניח שה-K♦ נמצא בידי מערב ולכן יהיו לנו ארבע לקיחות בסדרת שליט זו.

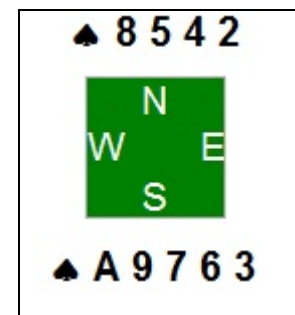

בדוגמא זו נניח שה-Q♥ תפסיד לקיחה ל-K♥ וגם עם חלוקה נוחה של 3-2 נאלץ למסור לקיחה נוספת. לפיכך עם סדרת שליטים כזו נספור שתי לקיחות בלבד בסדרה.

עם תשעה קלפים בסדרת השליט נניח שהחלוקה היא 3-1 (בפרק 6 נדון בהרחבה בסיכויים של חלוקות שונות). לכן בדוגמא זו ניתן לספור שלוש לקיחות בסדרה.

כמובן שיתכן שנצליח להגדיל את מספר הלקיחות בסדרת השליט אם הקלפים הגבוהים החסרים יהיו במיקום נוח או ע"י חיתוך ביד הקצרה. בפוטנציאל זה של לקיחות נתחשב בשלב הבא: איתור המקורות ללקיחות נוספות.

איתור המקורות ללקיחות נוספות

המקור של הלקיחות הוא:

1. קלפים בכירים בסדרה (A, K, Q, J, 10)

2. קלפים קטנים בסדרה ארוכה שפיתחנו (לאחר הוצאת הקלפים הבכירים)

3. חיתוך (במקרה שהחוזה הוא עם שליט)

כל הטכניקות שנלמד בהמשך יניבו לקיחות **מאחד** המקורות הללו. בפרקים הבאים נכיר את הכלים שבעזרתם נשיג את הלקיחות החסרות לביצוע החוזה.

ספירת מפסידים

ספירת הלקיחות חשובה להשגת היעד הנדרש להשלמת ביצוע החוזה אולם חשובה לא פחות ספירת המפסידים. עלינו להשיג את מספר הלקיחות לפני שההגנה לקחה מספיק לקיחות להכשלת החוזה. לפיכך עלינו לספור את המפסידים שלנו ולמצוא דרכים לצמצם את מספרם. נרחיב על הנושא בפרק 10.

עד אותו שלב, בתכנון המשחק של הידיים לדוגמא, המלוות את כל אחד מהפרקים, נשתמש בתכנון המשחק ע"י ספירת לקיחות בלבד הן בחוזה ללא שליט והן בחוזה עם שליט. המטרה היא ליצור אחידות בתכנון המשחק. **ברידג' הוא משחק של לקיחות** ולפיכך נבחר בדרך זו לתכנון המשחק. על השילוב של ספירת המפסידים נרחיב בהמשך.

האם יש בעיות מיוחדות?

בתכנון המשחק נניח הנחות כמו למשל הציפיה לחלוקה סבירה של סדרת מפתח. עלינו לתת את הדעת האם נוכל להתגבר גם על חלוקות גרועות באותה סדרה. בעיות אחרות יכולות להיות חיתוך לא צפוי של המגנים או מספר מפסידים גדול מדי.

במהלך המשחק עלינו לעבור מידו של הכרוז אל הדומם ובכיוון הפוך. לצורך כך עלינו להשתמש בקלפים הגבוהים **ככניסות**. מיעוט כניסות באחת הידיים יכול להוות בעיה ועלינו לתת על כך את הדעת בתכנון המשחק.

בתכנון התכנית עלינו להתחשב בכל אותן בעיות שעשויות להשפיע כיצד נשחק בסדרה מסוימת או להשפיע על הסדר שבין הסדרות.

כיצד נשחק בכל אחת מהסדרות

בעזרת הכלים שאותם נכיר נראה מהי הדרך הטובה ביותר לשחק בסדרה בודדת כאשר נביא בחשבון את מספר הלקיחות הנדרשות מהסדרה וכמובן כיצד מבנה היד כולה משפיע על אופן המשחק בסדרה זו.

צירוף הקלפים בסדרות מסוימות לא ידרוש תכנון מוקדם. בדרך כלל תהיינה סדרה אחת או שתיים שהן סדרות המפתח שבהן נתכנן מראש באיזה סדר נשחק את הקלפים בסדרה.

מהו הסדר שבו נשחק את הסדרות השונות

קביעת תכנית המשחק היא כיצד נשחק בכל אחת מארבע הסדרות אך גם תקבע את הסדר שבו נבחר לשחק אותן. שאלות שנשאל את עצמנו יהיו למשל האם נתחיל במשיכת השליטים או שנדחה זאת ונתחיל בפיתוח אחת מהסדרות הצדדיות.

מה עושים בלקיחה ראשונה?

חוזים רבים תלויים בפעולתו של הכרוז כבר בלקיחה הראשונה. לאחר שאספנו את המידע והתחלנו לגבש תכנית עלינו להחליט מה לעשות בלקיחה הראשונה: האם לתת להגנה לזכות בלקיחה או לזכות מיד עם ה-A? האם לזכות בלקיחה בדומם או ביד הסגורה? התשובות לשאלות אלו תלויות במבנה היד ומושפעות מהתכנית אותה אנחנו מגבשים.

ניסוח התכנית

לאחר שעברנו על כל השלבים עלינו לנסח את התכנית. אין הכוונה להריץ את מהלך כל שלוש-עשרה הלקיחות אלא לבדוק מה הסדר שבו נשחק את הסדרות, באילו כלים נשתמש בכל סדרה ומה אנו מתכוונים לעשות בלקיחה הראשונה. נציין לעצמנו גם אילו נתונים מיוחדים אנו מחפשים לגבי הקלפים הגבוהים והחלוקות של המתנגדים.

במרבית הידיים תכנית זו תשמש אותנו עד לסיום משחק היד. לעיתים רחוקות נאלץ לעצור במהלך המשחק ולבצע שינוי בתכנית לאור נתון חדש שגילינו.

ברידג' הוא משחק חשיבה. חשיבה היא מילים. עלינו לדעת לנסח את המחשבות שלנו לגבי מהלך המשחק ולגבש אותם לשלושה משפטים. מטרתו של ספר זה הוא לעזור לשחקן לחשוב בשפת הברידג' ולנסח את התכנית המתאימה ליד הנתונה. לשם כך נכיר את הבעיות שמציג כל צירוף קלפים בסדרה בודדת ונכיר את הכלים להתמודד עם אותן בעיות תוך התייחסות ליד המלאה.

נתבונן במספר דוגמאות. הן יוצגו בצורת בעיות כאשר בשלב הראשון מוצגות הידיים של צפון ודרום בלבד, ההכרזה וקלף ההובלה. לאחר פתרון הבעיה ניתן להמשיך ולקרוא את הפתרון ע"פ השלבים שהוצגו בפרק זה.